

Мұнайды теңіз арқылы тасымалдау

Тасымалдау активтері

Компанияның негізгі қызмет түрлері:

- Каспий және ашық теңіздер арқылы мұнай өнімдері жүктерін тасымалдау;
- контейнерлік және құрқақ жүктерді тасымалдау;
- мұнай жобаларына қызмет көрсету бойынша қосымша сервистік флот қызметтерін ұсыну.

ҚТКФ активтерінің құрамы:

- сауда флоты: жеке мұнай құю танкерлері — «Астана», «Алматы» және «Ақтау» (әрқайсының дедвейті 12 мың тонна); сондай-ақ «Афрамекс» - «Алатау» және «Алтай» үлгісінде мұнай құю танкерлері (әрқайсының дедвейті 115 мың тонна);

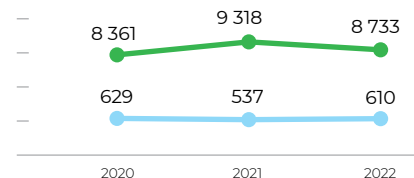
ҚТКФ – Қазақстан Республикасының ұлттық теңіз тасымалдаушысы.

- «Бекет Ата», «Түркістан» құрлық флоты (әрқайсының жүк көтергіштігі 5 мың тонна);
- теңіз операцияларын қолдау флоты — ҚМГ сериясының төрт баржа-алаңы (әрқайсының жүк көтергіштігі 3,6 мың тонна);
- контейнерлік флот: «Барыс» және «Сұңқар», (әрқайсының жүк көтергіштігі 5,2 мың тонна немесе 350 ЖФЭ).
- MCV класты – «Бүркіт» кемесі, жүк көтергіштігі 5,2 мың тонна, үш буксир — «Талас», «Ембі» және «Ырғыз» (гактағы тартым 40 тонна).

Мұнайды теңіз арқылы тасымалдаудың негізгі бағыттары:

- Каспий теңізі акваториясындағы бағыттар
- Қара және Жерорта теңіздеріндегі бағыттар

Тасымалдау көлемі, мың тонна

● Қара және Жерорта
● Каспий

Тасымалдау көлемі

2022 жылы теңіз арқылы мұнай тасымалдаудың жалпы көлемі 2021 жылмен салыстырғанда 512 мың тоннаға азайып, 9 343 мың тоннаны құрады. Мұнайды теңіз арқылы тасымалдау көлемінің төмендеуі мұнайды Петромидия зауынанан ҚМГ Трейдингтің тиеу көлемінің азаюымен байланысты.

2022 жылы қыркүйек айында «Сұңқар» көпфункционалды қосалқы кемесі контейнерлік кеме ретінде жаңғыртылып, қайта жабдықталды. Контейнерлік жүктерді тасымалдау «Ақтау-Баку-Ақтау» фидерлік желісінде жүзеге асырылады.

2022 жылы қараша айында «Бүркіт» кемесін контейнерлік кеме етіп қайта жабдықтау жұмыстары бастады.

2022 жылы желтоқсан айында ҚМГ-нің инвестициялық комитеті «Дедвейт көлемі 8 000 тонна екі мұнай құятын танкерлерді сатып алу» жобасын іске асыруды мақұлдады.

МҰНАЙ ӨНДЕУ ЖӘНЕ МАРКЕТИНГ

22,1 млн тонна

мұнай мен конденсатты өткізу көлемі, оның ішінде мұнай экспорты 13 7 млн тонна, ішкі мұнай жеткізу көлемі 8,4 млн тонна

19,9 млн тонна

сұйық көмірсутек шикізатын өңдеу, оның ішінде Қазақстанда өндірілген 14,3 млн тонна рекордтық көрсеткіш, Румынияда 5,6 млн тонна

Бүгінгі таңда Компанияның Қазақстан Республикасы мен Румыниядағы мұнай өңдеу зауыттарын жаңғырту бойынша ірі жобалары аяқталды. Жаңғырту жұмысының нәтижесінде мұнай өңдеу тереңдігінің жаңа деңгейіне қол жеткізілді. 2022-2031 жылдарға арналған даму стратегия аясында мынадай мақсаттар белгіленді:

- қазақстандық мұнай өңдеу зауыттарында өңдеу тереңдігінің көрсеткішін кемінде 89%-ға жеткізу;
- қазақстандық мұнай өңдеу зауыттарында маржиналдығы жоғары мұнай химия өнімдерін шығару көлемін өсіру;
- KMGi тиімділігін жоғарылату үшін қызметін жүргізетін елдерде ЖМҚС санын ұлғайту есебінен компанияның вертикалды интеграциясын кеңейту.

Мұнай мен конденсат маркетингі

2022 жылы ҚМГ өзі өндірген мұнай мен конденсатты өткізу көлемі 22 126 мың тоннаға жетті, оның ішінде мұнай экспорты — 13 712 мың тонна, ішкі мұнай жеткізу көлемі — 8 415 мың тонна. Ел ішінде жеткізу көлемі Қазақстандағы ҚМГ-нің МӨЗ-деріне жеткізуді толығымен қамтиды: 3 043 мың тонна — АМӨЗ-ге, 3 340 мың тонна — ПМХЗ, 1 568 мың тонна - ПҚОП.

ҚМГ мұнайы мен конденсатын сату, мың тонна

Активтер	2020			2021			2022		
	Экспорт	Ішкі нарық	Бар-лығы	Экспорт	Ішкі нарық	Бар-лығы	Экспорт	Ішкі нарық	Бар-лығы
Операциялық активтер ¹	7 524	6 849	14 373	6 126	7 916	14 042	5 472	8 412	13 884
Соның ішінде ЕТҰ ²	4 911	3 514	8 428	3 805	4 458	8 262	3 173	4 907	8 080
Мегажобалар ³	7 637	2	7 639	7 619	0	7 619	8 240	3	8 243
Барлығы	15 161	6 851	22 012	13 745	7 916	21 661	13 712	8 415	22 126

Мұнай мен конденсат экспорты

2022 жылдың маусым айынан бастап барлық қазақстандық жүк жөнелтушілер мұнайды KEBCO (Kazakhstan Export Blend Crude Oil) маркасымен ресімдей бастады, 2022 жылдың 1 қарашасында әлемдік Platts агенттігі KEBCO мұнайының бағасын жеке белгілей бастады. Ресей мұнайына санкцияның салынуы және нарықта Urals мұнайына сұраныстың төмендегені кезінде KEBCO мұнайына бағаның белгіленуі тұрақты оң динамиканы көрсетіп келеді.

Brent маркалы мұнайдың бағасымен есептеліп, мемлекеттік бюджетке төленуі тиіс төлемдерге келсек, экспортқа мұнай сатудың шығыны 2022 жылы мұнайға әлем бағасының өсуі есебінен ұлғайды.

Мұнай мен конденсатты ішкі нарыққа жеткізу

Мемлекет басшысының мұнай өңдеу зауыттарын аралас схемаға көшіру жөніндегі тапсырмасын және Үкіметтің осы бағыттағы бұдан кейінгі тапсырмаларын орындау үшін ҚМГ «Мұнай өнімдерінің жекелеген түрлерін өндіруді және олардың айналымын мемлекеттік реттеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына Қазақстан мұнай өңдеу зауыттарына мұнай жеткізуге қатысты қазіргі кезде енгізіліп жатқан түзетулерді назарға ала отырып, мұнай өңдеу зауыттарын аралас схемаға көшіру бойынша жұмыс атқарып жатыр.

Аралас схема бойынша және Заңға түзетулерге сәйкес жер қойнауын пайдаланушымен (ЖҚП) байланысты тұлға төменде көрсетілген талаптардың кемінде біреуін сақтаған кезде ғана мұнай жеткізушісі болып танылады:

- жер қойнауын пайдаланушының акцияларының (қатысу үлесінің) елу және одан да көп пайызы мұнай жеткізушіге тиесілі;
- мұнай жеткізушінің акцияларының (қатысу үлесінің) 50 және одан да көп пайызы жер қойнауын пайдаланушыға тиесілі;
- мұнай жеткізуші мен жер қойнауын пайдаланушыны оған/оларға мұнай жеткізушінің және жер қойнауын пайдаланушының акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан көп пайызы ікелей немесе жанама түрде жиынтықты тиесілі тұлға/тұлғалар басқарады.

ҚМГ-нің өз мұнайынан мұнай өнімдерін өндіруге шикізат ӨМГ, ЕМГ, ҚТМ мен ӨО кәсіпорындарынан АМӨЗ, ПМХЗ және ПҚОП-қа жеткізіледі. Өңделіп шығарылған мұнай өнімдері ішкі нарық пен экспортқа көтерме бағамен өткізіледі.

Өңдеуші активтер

ҚМГ активтерінің құрылымында сұйық СКШ-ны, негізінен мұнай өңдеуді Қазақстанда төрт МӨЗ және Румынияда екі МӨЗ жүзеге асырады.

ҚМГ-нің мұнай өңдеу зауыттары

Көрсеткіш	Қазақстан				Румыния	
	АМӨЗ	ПМХЗ	Шымкент мұнай өңдеу зауыты (ПҚОП)	Caspi Bitum	Петромидия	Beга
Орналасқан жері	Атырау	Павлодар	Шымкент	Ақтау	Нэводарь	Плойешть
Пайдалануға берілген жылы	1945	1978	1985	2013	1979	1905
Өңдеудің жобалық қуаты, млн тонна	5,5	6,0	6,0	1,0	6,0 ¹	0,5
2022 жылы өңделген КСШ көлемі, млн тонна	5,2	5,5	6,2	0,9	5,3 ²	0,4
2022 жылғы жүкте-месі, %	95	92	103	90	88 ³	75
ҚМГ-нің иелік ету үлесі, %	99,53	100	49,72	50	54,63	54,63
Нельсон индексі	13,9	10,5	8,2	–	10,5	–
2022 жылы өндірілген ашық түсті мұнай өнімдері, %	59	71	76	–	86	–
МӨЗ-дің тең иелері	–	–	CNPC	CITIC	Румыния Үкіметі	Румыния Үкіметі

1 — «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «ПетроҚазақстан Инк.» АҚ, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «ҚазақойлАқтөбе» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Амангелді Газ» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС.
2 — «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС
3 — «ҚМГ Қашаған Б.В.», «ҚМГ Қарашығанак», «Теңізшевройл» ЖШС

1 — Жобалық қуат жылына 5 млн тонна көлеміндегі мұнайды және жылына 1 млн тонна басқа да КСШ-ны қамтиды.
2 — 4,86 млн тонна — жалпы өңдеу көлемі, бұған шикі мұнайды (3,98 млн тонна), өзге де және баламалы шикізатты (0,88 млн тонна) өңдеу көлемі кіреді.
3 — Соломон әдісі бойынша (Solomon Associates) «Петромидия» МӨЗ-нің жүктемесі — 97,5%.

Өңделген КСШ-нің шоғырландырылған көлемі	2020	2021	2022
Қазақстандағы МӨЗ-дер:			
АМӨЗ	5 016	5 473	5 224
ПМХЗ	5 004	5 407	5 480
ПҚОП (50%)	2 397	2 582	3 103
Caspi Bitum (50%)	433	464	461
Қазақстандағы МӨЗ-дер бойынша барлығы	12 849	13 927	14 269
Румыниядағы МӨЗ-дер			
Петромидия	4 864	4 586	5 258
Bega	364	321	373
Румыниядағы МӨЗ-дер бойынша барлығы	5 228	4 907	5 631
Жиыны	18 077	18 833	19 900

Өндірілген мұнай өнімдерінің шоғырландырылған көлемі	2020	2021	2022
Қазақстандағы МӨЗ-дер:			
АМӨЗ	4 525	4 867	4 647
ПМХЗ	4 609	4 935	5 168
ПҚОП (50%)	2 145	2 352	2 857
Caspi Bitum (50%)	428	460	456
Қазақстандағы МӨЗ-дер бойынша барлығы	11 707	12 614	13 128
Румыниядағы МӨЗ-дер			
Петромидия	4 749	4 831	5 512
Bega	361	320	370
Румыниядағы МӨЗ-дер бойынша барлығы	5 110	4 790	5 142
Жиыны	16 817	17 445	18 639

Қазақстанда мұнай өңдеу

2022 жылы барлық басты көрсеткіштер бойынша рекордық нәтижеге қол жеткізілді. Бұл мұнай өңдеу көлемі де, бензин, солярка, авиакеросин өндірісі де. Шығын мен технологиялық жағудың ең төменгі көрсеткіштер анықталды.

2022 жылы Шымкент МӨЗ-і мұнайдың рекордтық көлемін өңдеді – 6 млн тоннадан астам. Зауыт жөн-деу аралықтың үш жылдық кезеңіне шықты, жақын арада бұған Атырау МӨЗ-і де қол жеткізеді.

ПМХЗ маңызды жобаларды іске асыруда, соның ішінде елімізде тапшы болып отырған қысқы дизель отын өндіру жобасын қолға алды.

МҰНАЙ ӨҢДЕУ ЗАУЫТТАРЫН ДАМУ ТУ ЖОСПАРЛАРЫ

Қазақстандағы МӨЗ-дерде маржиналды өнім өндірісін кеңейту есебінен операциялық тиімділікті арттыруға бағытталған бірқатар бастама жоспарланып отыр.

- 3 жылдық жөндеу аралық кезеңіне көшу бойынша техникалық аудит;
- Энергия мен ресурстарды сақтау және 2031 жылға дейін ауаға зиянды заттардың шығарылуын азайту бойынша мақсатты көрсеткіштері қамтылған іс-шаралар жоспарын жүзеге асыру.

АМӨЗ

- Жобалық іздестіру жұмыстары (риформинг қондырғысының жұмыс қабілетін қалпына келтіру, газ-турбиналық электр стансасының құрылысы, Prime D гидротазарту мен депарафанизациялау қондырғысының өнімділігін кеңейту, АТҚҚ-да құюға толығымен ауысу үшін жаңа сорғы станциясын салу, тікелей айдалған нафта мен КГФ-ны ағызу эстакадасының құрылысы).
- Техникалық экономикалық негіздеме (баяу кокстеу қондырғысын реконструкциялау, деасфальттау қондырғысын салу).
- Теңіз кен орнының мұнайын өңдеуге қабылдау үшін резервуарларда мұнайды есепке алудың коммерциялық түйінін және понтондарды монтаждау.
- «Тазалық», «АМӨЗ-дің механикалық тазарту құрылыстарын реконструкциялау», «Булану алқаптарын реконструкциялау» жобасын аяқтау.

ПМХЗ

- «Депарафиндеу блогымен біріктіре отырып, дизель отынын гидротазалау қондырғысын реконструкциялау» жобасының ЕРС мердігерін анықтау.
- «Сұйытылған көмірсутек газын тазарту қондырғысының құрылысы» жобасына құрал-жабдық сатып алу және құрылыс-монтаждау жұмыстарының басталуы.

ПҚОП

- «ПҚОП-тың өндіріс қуаттарын кеңейту» (зауыт қуатын жылына 9 немесе 12 млн тоннаға дейін ұлғайту) жобасы бойынша алдын ала техникалық экономикалық негіздеменің аяқталуы.

CASPI BITUM

- Жылына 1,0 млн тонна мұнай өңдеу бойынша жобалық қуатқа шығу жоспарланған.
- «Caspi Bitum» ЖШС қуатын арттыру» жобасы бойынша алдын ала техникалық экономикалық негіздеменің қорытындысын алу.
- Caspi Bitum» ЖШС қуатын арттыру» жұмыс жобасын әзірлеуді бастау.

ПЕРСПЕКТИВТІ ЖОБАЛАР МЕН ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАР

- ЛГ-35-11/300-95 риформинг қондырғысының жұмыс қабілетін қалпына келтіру, іске асыру мерзімі – 2022-2025 жылдар.
- Теңіз кен орнының мұнайын қабылдауға дайындық жұмысына байланысты және каталитикалық крекинг қондырғысын толық қуатында пайдалану нәтижесінде балансқа қойылған тікелей айдалған нафтаның көлемі артылады. Ендігі жерде ЛГ 35/11-300/95 қондырғысын қысқы уақытта пайдалану қажеттілігі туындайды.
- Газ-турбиналық стансаның құрылысы, іске асыру мерзімі – 2023-2026 жылдар.
- Баяу кокстеу қондырғысын реконструкциялау
- Авиаотынның қосымша көлемін өндіріп шығару (перепрофилирование установки гидроочистки ЛГ35-11/300-95 гидротазарту қондырғысын қайта бейіндеу), іске асыру мерзімі – 2023-2025 жылдар.
- Prime D гидротазарту мен депарафанизациялау қондырғысының өнімділігін кеңейту (үшінші толықтырушы компрессорды іске қосу)
- Жұмыс істеп тұрған автоматтандырылған тактілік құю стансаны кеңейту (жаңа сорғы стансасының құрылысы)
- Тікелей айдалған нафта мен КГФ-ны ағызу

- эстакадасының құрылысы
- Теңіз кен орнының мұнайын өңдеу
- Энергия мен ресурстарды сақтау және 2031 жылға дейін ауаға зиянды заттардың шығарылуын азайту бойынша мақсатты көрсеткіштері қамтылған іс-шаралар жоспары.

Аталған жоспар аясында АМӨЗ 2031 жылға қарай тікелей және жанама шығарындыларды 2019 жылдың деңгейінен кемінде 12%-ға қысқарту бойынша жұмыс атқарып жатыр.

ПМХЗ

- «Депарафиндеу блогымен біріктіре отырып, дизель отынын гидротазалау қондырғысын реконструкциялау» жобасы. Бұл жобаны жүзеге асыру нәтижесінде қысқы дизель отыны жылына 160 мың тонна көлемінде шығарылатын болады.
- «Сұйытылған көмірсутек газын тазарту қондырғысының құрылысы» жобасы.

Жоба бойынша тауарлық сұйытылған мұнай газын жылына 100 мың тонна көлемінде тазарту мен өндіру қарастырылған.

- Энергия мен ресурстарды сақтау және 2031 жылға дейін ауаға зиянды заттардың

шығарылуын азайту бойынша мақсатты көрсеткіштері қамтылған іс-шаралар жоспары.

Аталған жоспар аясында ПМХЗ 2031 жылға дейін тікелей және жанама шығарындыларды 2019 жылдың деңгейінен кемінде 15%-ға қысқарту бойынша жұмыс атқарып жатыр.

ПҚОП

- ПҚОП-ты кеңейту жобасы (зауыт қуатын жылына 9/12 млн тоннаға дейін ұлғайту)

Қазіргі уақытта қолданыстағы өндіріс қуаттарын жылына 9 млн тоннаға немесе 12 млн тоннаға арттыру үшін зауыттың түрлі конфигурацияларының салыстырмалы талдау жұмысы жүріп жатыр.

Honeywell UOP компаниясы (АҚШ) алдын ала ТЭН әзірлеп жатыр.

- Энергия мен ресурстарды сақтау және 2031 жылға дейін ауаға зиянды заттардың шығарылуын азайту бойынша мақсатты көрсеткіштері қамтылған іс-шаралар жоспары.

Аталған жоспар аясында ПМХЗ 2031 жылға қарай тікелей және жанама шығарындыларды 2019 жылдың деңгейінен кемінде 13%-ға қысқарту бойынша жұмыс атқарып жатыр.

Қазақстанда көмірсутек шикізатын өңдеу және мұнай өнімдерін өндіру көлемдері

2022 жылы Қазақстанның МӨЗ-дерінде КСШ өңдеу көлемі (ҚМГ үлесіне) 14 269 мың тоннаны, ал мұнай өнімдерін өндіру — 13 101 мың тонна (ҚМГ үлесіне) дайын өнімді құрады. 2021 жылмен салыстырғанда есепті кезеңде КСШ өңдеу және мұнай өнімдерін өндіру көрсеткіштері тиісінше 2,5%-ға және 4,1%-ға өсті. Бұл Тәуелсіз Қазақстан тарихындағы рекордтық көрсеткіш. Өндірістің өсуіне «ПҚОП» ЖШС-де жоспарлы жөндеуді 2022 жылдан 2023 жылға ауыстыру және «ПМХЗ» ЖШС-де мұнай өңдеу көлемінің ұлғаюы оң ықпал етті.

PETROSUN үлесін сатып алу. ҚазМұнайГаздың мұнай өнімдері маркетингінде қызмет аясы мен жауапкершілігі

«PETROSUN» ЖШС Қазақстан Республикасында 2012 жылдың 17 қаңтарында тіркелді.

Компанияға қатысушылар мыналар:
1. «ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ КННК ИНТЕРНАЦИОНАЛ» ЖШС
2. «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ

2022 жылдың маусым айында ҚМГ «PETROSUN» ЖШС-не 49% қатысу үлесін сатып алды, бұл мұнай өнімдерін үлестірудегі ҚМГ-нің үлесін ағымдағы 28%-дан 80%-ға дейін жеткізуге мүмкіндік берді.

- «PETROSUN» компаниясының негізгі қызмет түрлері:
- сыртқы экономикалық қызмет, сауда-коммерциялық және экспорт-импорттық операциялар;
 - көмірсутек шикізатын және көмірсутек шикізатын өңдеу өнімдерін сату;
 - көмірсутек шикізатын және оны өңдеу өнімдерін өңдеу;

ҚМГ үлесіне көмірсутек шикізатын өңдеу көлемі, мың тонна

	2020	2021	2022
■ АМӨЗ	5 016	5 473	5 224
■ ПМХЗ	5 004	5 407	5 480
■ ПҚОП (50%)	2 397	2 582	3 103
■ Caspi Bitum (50 %)	433	464	461

ҚМГ үлесіне мұнай өнімдері өндірісінің көлемі, мың тонна

Мұнай өнімдері	2020	2021	2022
АМӨЗ	4 525 (100 %)	4 867 (100 %)	4 647 (100 %)
· Ашық түсті ¹	2 737 (60 %)	3 169 (65 %)	2 988 (64 %)
· Қара түсті ²	1 383 (31 %)	1 499 (31 %)	1 447 (31 %)
· Мұнай химиясы ³	250 (6 %)	52 (1 %)	85 (2 %)
· Басқалары	155 (3 %)	147 (3 %)	127 (3 %)
ПМХЗ	4 609 (100 %)	4 935 (100 %)	5 137 (100 %)
· Ашық түсті	3 438 (75 %)	3 736 (76 %)	3 879 (76 %)
· Қара түсті	896 (19 %)	862 (18 %)	927 (18 %)
· Басқалары	275 (6 %)	337 (7 %)	331 (6 %)
ПҚОП (50 %)	2 145 (100 %)	2 352 (100 %)	2 857 (100 %)
· Ашық түсті	1 970 (92 %)	2 035 (87 %)	2 348 (82 %)
· Қара түсті	172 (8 %)	313 (13 %)	504 (18 %)
· Басқалары	3	4	5
Caspi Bitum (50 %)	428 (100 %)	460 (100 %)	460 (100 %)
· Қара түсті	185 (43 %)	203 (44 %)	203 (44 %)
· Басқалары	243 (57 %)	257 (56 %)	257 (56 %)
Барлығы	11 707	12 614	13 101

Өңдеу тереңдігі, %

Зауыт	2020	2021	2022
АМӨЗ	77,15	77,24	75,72
ПМХЗ	87,20	87,79	88,19
ПҚОП	90,14	85,96	82,79

Өңдеу тарифтері

Алыс-беріс мұнайды өңдеу тарифі операциялық, инвестициялық шығынынан, қаржы міндеттерінен, КТС шығынынан тұрады, сондай-ақ кәсіпорынның тиімді жұмысы мен шығынсыз қызметін қамтамасыз ететіндей табыс табу мүмкіндігін ескереді.

Қазақстандық МӨЗ-дердің орташа есептелген тарифі бойынша кесте, тоннасына теңгемен, ҚҚС-сыз

Зауыт	2020	2021	2022
АМӨЗ	41 168	42 434	42 515
ПМХЗ	20 904	23 033	23 240
ПҚОП	30 783	35 191	35 336
Caspi Bitum	18 003	18 472	24 901

1 — Автобензин, дизель отыны, авиаотын және сұйытылған газ..
2 — Мазут, вакуумды газойль, битум.
3 — Бензол, параксилол.

■ Қазақстан Республикасының аумағында және одан тыс жерлерде мұнай, газ, мұнай өнімдерін және жанар-жағармай материалдарын (бұдан әрі – ЖЖМ) сатып алу мен өңдеу, соның ішінде табиғи монополия саласын қоспағанда, мұнай мен мұнай өнімдерін, көмірсутек пен оларды өңдеу өнімдерін дайындау, сақтау, маркетинг пен сату, үлестіру, импорт пен экспорт, материалдық техникалық қамтамасыз ету; ■ мұнай өнімдерін сатып алу, сақтау және ауыстырып тиеу. ■ мұнай өнімдерін тасымалдау.	«PETROSUN» ЖШС сатып алған шикі мұнайды мына мұнай өңдеу зауыттарында өңдейді: 1. «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС (үлесі 72%); 2. «Павлодар мұнай-химия зауыты ЖШС (үлесі 41%); 3. «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС (үлесі 29%).	мұнай өңдеу зауыттарына мұнайды жеткізу мен өңдеуді тікелей жер қойнауын пайдаланушылар, жер қойнауын пайдаланушылармен үлестес және өзара байланысты маркетинг құрылымдары және мұнай өнімдерін өндіруші – МӨЗдің өзі жүзеге асырады. МӨЗ мұнай өңдеу қызметтерін көрсетіп, ары қарай МӨЗ-ден тиіп әкету үшін мұнай иелеріне (ресурс ұстаушылар) мұнай өнімдерін қайтарады немесе әрі қарай зауыттан жөнелту үшін мұнай өнімдерін өзі сатады.
«PETROSUN» ЖШС мақсаттары – Қазақстан Республикасының мұнай өнімдері нарығында тиімді жұмыс істеу, энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету және ЖЖМ-ды мұнай өнімдерінің ішкі нарығы мен экспортқа сатқан кезде барынша көп табыс табу.	«PETROSUN» ЖШС жоғарыда аталған МӨЗ-дерден алынған мұнай өнімдерін көктемгі және күзгі дала жұмыстары кезінде ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер-операторларға, локомотив бөлімшелердің қажетілігін өтеу үшін «ҚТЖ – жүк тасымалы» АҚ-ға, Қазақстан Республикасының ірі ЖМҚС желілеріне, биржадағы сауда-саттық арқылы сатып алушыларға, қала құраушы өнеркәсіптік кәсіпорындарға өткізеді.	«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ және «PETROSUN» ЖШС мұнай өнімдерін өткізудің ішкі көтерме нарығында басым орынға ие, жалпы сату көлемінен ортақ үлесі АИ-92 автобензині бойынша – 91,3%, АИ-95 автобензині – 71,4%, дизель отыны – 81% (2021 жылдың қазан айы мен 2022 жылдың қыркүйек айы аралығында).

ҚМГ мұнайынан мұнай өнімдерінің өндірісі және маркетинг

ҚМГ мұнайынан мұнай өнімдерін өндіру үшін шикізат ӨМГ, ЕМГ, ҚТМ және ӨО компанияларынан АМӨЗ, ПМХЗ және ПҚОП-қа жеткізіледі. Өңдеуден кейін мұнай өнімдері көтерме нарық бағаларымен ішкі нарықта және экспортқа сатылады.	2022 жылы ӨМГ, ЕМГ, ҚТМ және ӨО өңдеуге 4 966 мың тонна мұнай, оның ішінде АМӨЗ-ге 2 363 мың тонна, ПМХЗ-ға 1 992 мың тонна және ПҚОП-қа 611 мың тонна жеткізді. МӨЗ-дер 4 893 мың тонна мұнай өнімін өндірді,	бұл ретте ашық түсті мұнай өнімдерінің өндірісі 60%, қара түсті мұнай өнімдері — 22%, мұнай-химия өнімдері - 0,8% және өзге де мұнай өнімдері 17%-ды құрады.
---	---	---

2022 жылы МӨЗ-дерде ҚМГ мұнайынан мұнай өнімдерінің өндірісі, мың тонна

Мұнай өнімдері	АМӨЗ	ПМХЗ	ПҚОП	Барлығы	2022 жылғы 12 айда мұнай өнімдерінің орташа көтерме бағасы, бір тоннаға теңгемен
Ашық түсті ¹	1 284	1 241	426	2 951	191 453,50
Қара түсті ²	646	327	99	1 071	181 615,34
Мұнай химиясы ³	38	0	0	38	405 172,46
Басқалары	362	392	80	834	37 837,07
Барлығы	2 329	1 960	604	4 893	166 674,85

1 — Автобензин, дизель отыны, авиаотын.
2 — Мазут, вакуумды газойль, битум, ауыр мұнай шикізаты
3 — Бензол, параксилол.

ӨМГ, ЕМГ, ҚТМ және ӨО-дан алынған мұнайды өңдегеннен кейін өндірілген мұнай өнімдерін ҚМГ Қазақстанның МӨЗ-дерінен көтерме саудада өткізеді. 2022 жылдың қаңтар-желтоқсанында 4 908 мың тонна мұнай	өнімдері сатылды, олардың негізгі бөлігін ашық түсті мұнай өнімдері мен мазут (79%) құрады.	экспортқа жөнелтілді (816 мың тонна). 2021 жылмен салыстырсақ, 2022 жылдың 12 айында ашық түсті мұнай өнімдерін экспорттауға тыйым салуына байланысты сатылған жалпы көлемінен мұнай өнімдерін экспортқа жеткізу үлесі -3%-ға төмендеді.
	Мұнай өнімдерінің басым бөлігі ішкі нарықта сатылды (4 908 мың тоннаның 4 091 мың тоннасы немесе 80%-ы), ал қалған бөлігі	

Қазақстан Республикасында өндірілген ҚМГ-нің мұнай өнімдерін көтерме бағамен өткізу көлемі, мың тонна

	2021			2022		
	Ішкі нарық	Экспорт	Барлығы	Ішкі нарық	Экспорт	Барлығы
Бензин	1 195	—	1 195	1 333	7	1 340
Дизель отыны	1 291	57	1 348	1 513	—	1 513
Авиациялық отын	120	—	120	161	—	161
Мазут	241	542	783	265	588	853
Вакуумды газойль	—	166	166	—	105	105
Битум	83	—	83	125	—	125
Кокс	79	66	144	56	65	121
Күкірт	3	17	20	5	14	19
Бензол	—	4	4	—	3	3
Параксилол	—	25	25	—	34	34
Сұйытылған газ	162	1	163	204	—	204
Пеш отыны	4	—	4	—	—	—
Технологиялық отын	382	—	382	408	—	408
Басқалары	18	—	18	22	—	22
Барлығы	3 577	877	4 454	4 091	816	4 908

ҚМГ ауыл шаруашылық дала жұмыстарын жүргізуге дизель отынын жөнелтеді, сондай-ақ әлеуметтік өндірістік нысандар мен мекемелерді жылыту маусымы кезінде мазутпен қамтамасыз етеді. Сонымен қатар ҚМГ 2022 жылы «ҚМГ-Аэро» ЖШС мен биржадағы сауда-саттық арқылы жергілікті әуежайлар мен авиакомпанияларға, сондай-ақ коммерциялық	компанияларға авиациялық отын сатуды жүзеге асырды. Мұнай өнімдерінің қалған бөлігі ішкі нарық пен экспортқа басқа сатып алушыларға өткізіледі. 2022 жылдың сәуірінде ҚМГ АИ-92 бензинін экспорттады (7 мың тонна). 2021 жылмен салыстырғанда ашық түсті мұнай өнімдері экспорты көлемінің 85%-ға төмендеуіне Қазақстан Республикасының ішкі нарығында	тұтыну көлемінің артқаны себеп болды. Мұнай өнімдерін экспортқа жеткізу құрылымында 2022 жылы қара түсті мұнай өнімдерін Еуропаға жөнелту басым болды. Дизель отыны, мұнай химиясы, кокс, күкірт пен бутан көлемі Еуропа, Қытай, Нигерия, Ресей, Өзбекстан пен Тәжікстанға жеткізілді.
--	---	---

Жеткізу үлесі мен бағыттарға бөле отырып, мұнай өнімдерінің экспортқа өткізілуі

Мұнай өнімдері	2021 жыл			2022 жыл		
	Көлемі, тн	Мемлекет	Үлесі, %	Көлемі, тн	Мемлекет	Үлесі, %
Мазут	541 967	Еуропа	100	585 152	Еуропа	100
ВГО	165 724	Еуропа	100	105 467	Еуропа	100
Тазалығы жоғары параксилол	25 172	Қытай	100	33 763	Қытай	100
Жазғы дизель отыны К4, К5, Е-К4	19 198	Еуропа	34	—	—	—
	28 461	Өзбекстан	50	—	—	—
	9 465	Тәжікстан	17	—	—	—
Бензол	3 523	Ресей	100	1 684	Ресей	53
	—	—	—	1 498	Африка	47
Құңгірт кокс	28 790	Қытай	59	18 066	Қытай	30
	20 121	Ресей	41	42 978	Ресей	70
Күйдірілген кокс	10 819	Қытай	65	780	Қытай	20
	5 918	Ресей	35	3 170	Ресей	80
Күкірт	12 069	Еуропа	71	8 041	Еуропа	59
	4 885	Африка, Ни-герия	29	5 577	Африка	41
Газ (бутан)	489	Тәжікстан	50	—	—	—
	482	Ресей	50	—	—	—
АИ-92 К4 бензині	—	—	—	7 454	Еуропа	100
Техникалық көміртек өндірісіне арналған ауыр мұнай шикізаты	—	—	—	2 630	Ресей	100
Барлығы:	877 083			816 259		

Румынияда мұнай өңдеу

KMG International негізгі қызметі – КСШ өңдеу мене мұнай өнімдерін көтерме және бөлшек саудада өткізу. Шикізатты бастапқы өңдеумен ҚМГИ-дің жеке МӨЗ-і «Петромидия» айналысады, ал қайталама өңдеуді «Вега» МӨЗ-і жүзеге асырады. «Петромидия» мен «Вега» зауыттары мынадай схема бойынша жұмыс істейді: зауыт өзінің балансына КСШ сатып алады, оны өңдейді, содан кейін өзінің ЖМҚС бөлшек желісі арқылы көтерме немесе бөлшек саудада өткізеді.

Сондай-ақ ҚМГИ тығыздығы жоғары және төмен полипропилен мен

полиэтилен (LDPE мен HDPE) өндіретін ірі мұнай-химия кешеніне иелік етеді. Жоғарыда аталғаннан бөлек, ҚМГИ-дің тағы бір еншілес ұйымы – «ҚМГ Трейдинг АГ» шикі мұнай мен ҚМГИ-дің МӨЗ-дерінде, сондай-ақ үшінші тарап өндірген мұнай өнімдерінің трейдингімен айналысады.

2022 жылы Румыниядағы МӨЗ-дерде көмірсутек және өзге де шикізатты өңдеу көлемі 5 631 мың тоннаны, ал мұнай өнімдерінің өндірісі 5 512 мың тоннаны құрады. Көрсеткіштер 2021 жылмен салыстырғанда орта есеппен, тиісінше,

14,8%-ға және 14,1%-ға артты. Алдыңғы жылмен салыстырғанда шикі мұнайды өңдеу мен мұнай өнімдерінің өндірісінің көлемі

Көрсеткіштер 2021 жылмен салыстырғанда орташа есеппен 14,8 және 14,1% - ға өсті, шикі мұнайды өңдеу көлемінің және мұнай өнімдері өндірісінің ұлғаюына өткен жылмен салыстырғанда 2021 жылғы сұраныстың төмендеуіне байланысты импорттық SRGO өңдеу көлемінің азаюына әкелген пандемия кезіндегі шектеу шаралары, сондай-ақ 2021 жылдың шілдесінде «Петромидия» МӨЗ-де болған оқиға (зауыттың тоқтауы) себеп болды.

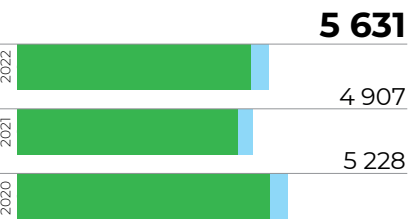
«Петромидия» МӨЗ-нің өңдеу маржасы

Өлшем бірлігі	2020	2021	2022
Тоннасына АҚШ доллары	–5	7,2	135
Барреліне АҚШ долларымен ³	–0,7	1	17,8

ҚМГ үлесіне мұнай өнімдері өндірісінің көлемі, мың тонна

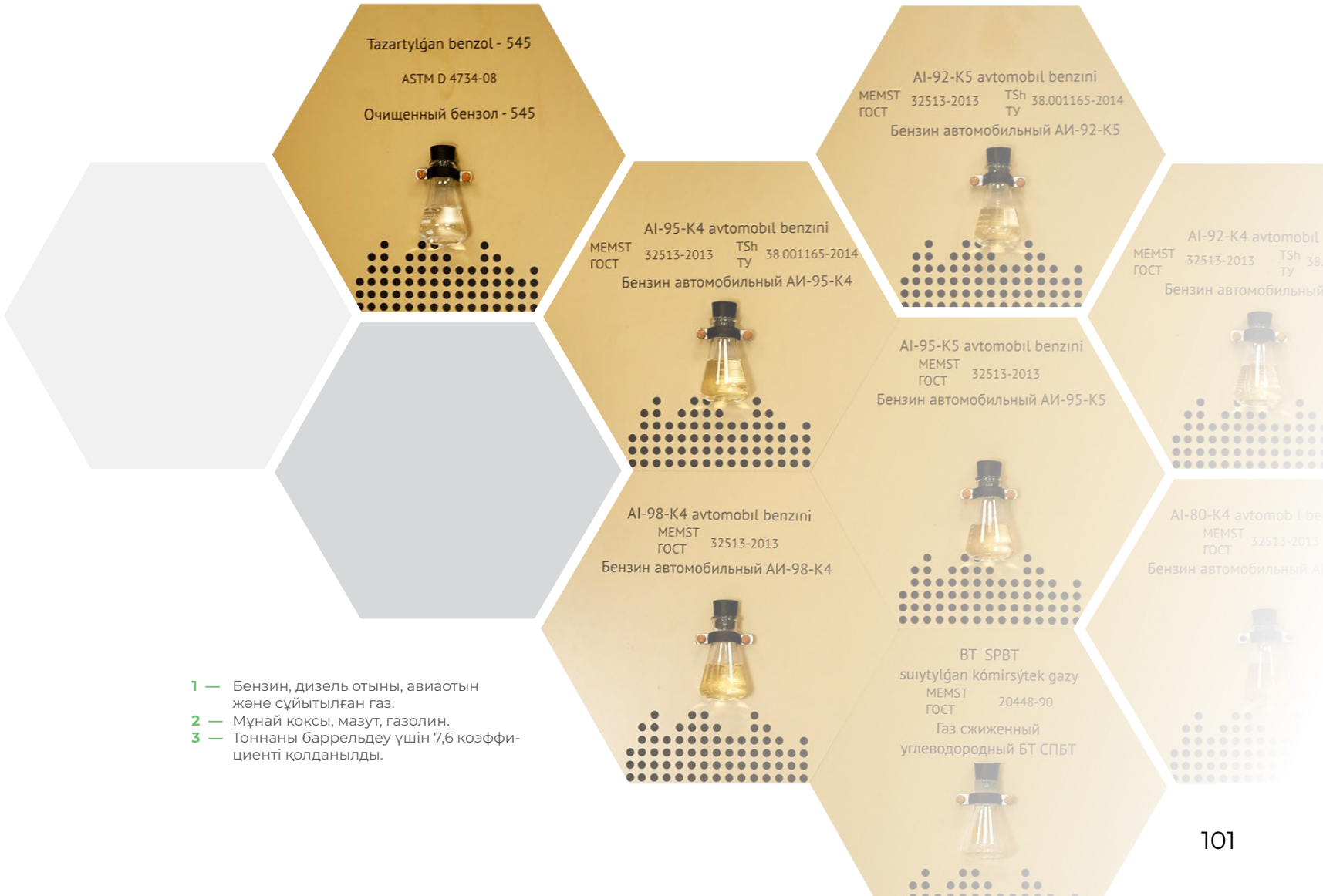
Зауыт	2020	2021	2022
Петромидия	4 749	4 470	5 142
Ашық түсті ¹	4 009	3 590	4 075
Қара түсті ²	575	530	889
Басқасы	165	152	178
Вега	361	320	370
Қара түсті	123	93	100
Басқасы	238	226	270
Барлығы	5 110	4 790	5 512

ҚМГ үлесіне КСШ өңдеу көлемі, мың тонна

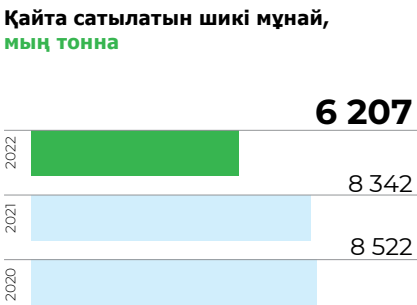
	2020	2021	2022
■ Петромидия	4 864	4 586	5 258
■ Вега	364	321	373

2022 жылы Urals сортының шикі мұнайына белгіленген баға мен өндірілген мұнай өнімдеріне (бензин, дизель, нафта, сұйытылған газ, авиаотын, мазут, пропилен, күкірт және мұнай коксы) белгіленген баға арасындағы айырма ретінде есептелген «Петромидия» МӨЗ-нің өңдеу маржасы барреліне 135 долларды құрады. Бұған Украинадағы қақтығыстан және одан кейінгі оқиғалардан соң нарықтың теңгерімсіз құрылымы себеп болды.

- 1 — Бензин, дизель отыны, авиаотын және сұйытылған газ.
- 2 — Мұнай коксы, мазут, газолин.
- 3 — Тоннаны баррельдеу үшін 7,6 коэффициенті қолданылды.

ҚМГИ-дің трейдинг операциялары шеңберінде 2022 жылы қайта сатуға арналған шикі мұнай көлемі 6,2 млн тоннаны құрады.

ҚМГИ бөлшек сауда желісі

Румынияның ритейл нарығы - бұл ҚМГИ мұнай өнімдерін өткізудің ең табысты нарығы.

2021 жылы ҚМГ Инвестициялық комитеті Румынияның бөлшек сауда желісін дамыту мақсатында Қазақстан-Румын инвестициялық қоры шеңберінде 44 жаңа ЖҚС салу жобасын бекітті, оның ішінде 2022 жылы Румынияның ірі автома-гистралінде орналасқан сегіз стан-цияның құрылысы аяқталды.2021 жылы Румынияның бөлшек

сауда желісін дамыту мақсатында Қазақстан - Румын инвестици-ялық қоры аясында 25 жаңа ЖМҚС салу бағдарламасы аяқталды.

2021 жылы Румыниядағы бөлшек сауда нарығының үлесі 17,1%-ды құрайды, бұл 2021 жылмен (16,3 %) салыстырғанда 0,8%-ға жоғары.

2022 жылдың соңында ҚМГИ бөл-шек желісіне мыналар кірді:

- Румыния: 304 ЖМҚС және 953 сату пункттері (DOEX, RBI және Cuves). Келесідей станциялар

ашылды: сегіз CODO, төрт DODO, 19 DOEX ,екі жаңа резервуар (RBI) және 19 CUVE; ■ таяу шет елдері: 262 ЖМҚС және сату пункттері, оның ішінде Болгарияда — 60 ЖМҚС, Грузияда — 105 ЖМҚС (сегіз станция ашылды, бірақ келісімшарт мерзімінің аяқта-луына байланысты 19 стан-ция жабылды), Молдовада — 96 ЖМҚС (ауылдық аудандардың шығындылығына байланы-сты үш станция жабылды).

ҚМГИ МӨЗ-дерін дамыту бойынша жоспарлар

МӨЗ активтерін дамытуға бұрыннан назар аударумен қатар, сондай-ақ өткен жылдардағы нарықтық конъюнктура және 2020 жылдан бастап атмосферадағы көмірқышқыл газы-ның құрамын төмендету жөнін-дегі шараларды реттейтін БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы негіз-демелік конвенциясы шеңберін-дегі Париж келісімі аясында ҚМГ тобына қатысты бірқатар мәселе-лер туындады, атап айтқанда: 1) топ активтерінің теңгерімсіз портфелі

және өңдеу саласының нарық мар-жасының тұрақсыздығы қаупінің жоғары болуы; 2) логистикалық шектеулер – өңдеу қуатын ұлғай-туға салынған капитал салымда-рынан кейін ұлғайған көлемдерді ескере отырып, логистикалық инфрақұрылым жаңғыртылған жоқ; 3) ұлғайған өндірістік қуаттарына сай емес автожанармай құю желісі.

Тігінен интеграциялау Румынияда және таяу шет елдерде

бақыланатын өткізу арналарының қарқынды дамуымен қатар даму-дың негізгі бағыты болып қала береді. МӨЗ-дерге салынатын кей-інгі капитал жоғары тығыздықтағы полиэтилен өндірісінің қондырғы-сын полипропилен өндіретін қон-дырғысына қайта жабдықтау сияқты бекітілген жобалармен шектелуі тиіс болатын, даму жобалары ҚМГИ-дің декарбонизациялау стратеги-ясы шеңберінде іске асырылуы тиіс.

Жаңа технологияларды енгізу, өндірісті оңтайландыру, тиімділікті арттыру (енгізу мысалдары, нәтижелер, болашаққа жоспар)

ЕО елдерінің European Green Deal (Еуропалық жасыл бағыт) бой-ынша міндеттемелеріне қатысты декарбонизация стратегиясын әзірлеу процесі басталды, оның шеңберінде 2050 жылға қарай ЕО климаты бойынша бейтарап болуы тиіс. Операциялық қол-жетімділікті сақтау мақсатында «Петромидия», «Вега» МӨЗ және

мұнай-химия кешені үшін актив-тердің тұтастығын қамтамасыз ету жобаларына инвестиция салу жалғасты. Жобалардың басым бөлігі резервуар паркін жөндеуге және қалпына келтіруге, 2022 жылғы технологиялық тоқтап қалумен байланысты іс-шаралармен бірге ISCIR автоматтандыруға бағыт-талған, негізінен технологиялық

қауіпсіздікке қатысты жобаларды жүзеге асыруға көп көңіл бөлін-ген. Сондай-ақ, 2022 жылы әдет-тен тыс нарықтық жағдайлар мен геосаяси ықпалға байланысты біз жағдайға бейімделіп, әрекет еттік: отын газын өндіруді барынша арттырып, бу құнын азайттық.

Жаңа жобалар

ЖЭС құрылысы жобасы: бұл жоба «Петромидия» МӨЗ қажеттілік-тері үшін бу мен электр энерги-ясының барлық қажетті көлемін қамтамасыз етеді. Жобаны 2020 жылғы 16 наурызда ҚМГ Инвестициялық комитеті бекітті. Бүгінгі таңдағы негізгі жағдайы:

- Жобалау бойынша жұмы-стар аяқталды: базалық жоба, ЖЭС және табиғи газ құбы-рын салуға рұқсат алуға құжат-тама, ЖЭС жөнен газ құбырын салуға рұқсат қағазы.
- Құрал-жабдық сатып алу: газ турбиналары, негізгі және қосалқы трансформаторлар; өзге де электр жабдықтары.
- Құрылыс бойынша жұмыстар аяқталды: ескі ғимараттарды сырып тастау, барлық жабдықтың іргетасы қаланды, басшылықтың бас ғимараты, трансфор-маторларды монтаждау.
- Құрылыс бойынша ағымдағы жұмыстар: басты құбыр эста-кадалары, жерасты жұмы-стар, табиғи газ құбыры бойынша іргетас салу, газ тур-биналарын монтаждау.

«44 станция» бөлшек сауда желісін салу жобасы: KMG International

ұзақ мерзімді стратегиясына сәй-кес бөлшек сауда сегментін дамы-тудың негізгі бағыты бөлшек сауда үшін ең тартымды болып саналатын Румыния нарығын-дағы экспансия. Жобаның негізгі мақсаты – Румыниядағы мұнай өнімдерінің бөлшек сауда нарығы-ның үлесін арттыру. Жобаны 2021 жылғы 4 қарашада ҚМГ Инвестициялық комитеті бекітті. Бүгінгі таңдағы негізгі жағдайы

- Магистралды ЖМҚС-тың жаңа тұжырымдамасын 2021 жылы тендер арқылы жеңіп алды. Бұл магистраль Румыниядағы ең маңызды транзиттік маршрут екенін, сондай-ақ оның страте-гиялық орналасуын ескере оты-рып, дүкеннің аумағы үлкен жаңа және заманауи тұжырымдама әзірленді (240 м2 болатын стандартты ЖМҚС-пен салы-стырғанда 600 м2дейін). Бұл формат мейрамхана мен фаст-фуд кәсіпорындарымен серікте-стікті қамтиды, бұл жанармайсыз сатылымның рентабельділі-гін арттырады, сонымен қатар бүкіл бөлшек сауда желісінің имиджіне және жалпы компа-нияның имиджіне оң әсер етеді. 2023 жылы CNAIR жаңа ашық

тендерінің нәтижесінде авто-жолдағы тағы алты учаскені жеңіп алды, олар 2023 жылы бекітіліп, салынуы қажет.

- ҚМГИ 2022 жылдан бастап 2025 жылға дейінгі кезеңде 8/14/12/10 есептелген ЖМҚС-тың жылдық құрылысын үлестіру кестесін жаңартты (2022 жыл-дан бастап 2024 жылға дейінгі кезеңде 16/16/12 болып алғашқы бағалаумен салыстырғанда)
- Сонымен қатар 2022 жылдың соңында: 1) рұқсат берілгенге сәйкес 19 учаске бойынша жер беру келісімшарттарына қол қойылды, оның ішінде құрылыс бастауға бес рұқсат 2022 жыл-дың ішінде алынады деп күтіліп отыр; 2) стандарттық стан-цияларға арналған құрылыс санаттарын (қызмет көрсету мен жабдық) сатып алуға тен-дерлік рәсімдер өтуде.

МӨЗ-дегі «Дельфин» жобасы үздіксіз жақсарту, энергия тиімділігі, техникалық қызмет көрсету, ұйым-дық тиімділік, цифрландыру, тех-нологиялық шығын сияқты негізгі бағыттар бойынша өндірістік блок-тың тиімділігіне бағытталған.